

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Karla Šimky a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci žalobce: **V. K.,** zastoupený JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou, se sídlem Žitná 45, Praha, proti žalovanému: **Policie České republiky,** Ředitelství služby cizinecké policie, Olšanská 2, Praha 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 7. 4. 2011, č. j. 8 A 48/2011 - 16,

takto:

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 7. 4. 2011, č. j. 8 A 48/2011 – 16 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 7. 4. 2011, č. j. 8 A 48/2011 – 16, bylo zastaveno řízení o žalobě podané žalobcem (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie, ze dne 21. 2. 2011, č. j. CPR-16224-2/ČJ-2010-9CPR-V234. V odůvodnění usnesení městský soud uvedl, že vzhledem k tomu, že stěžovatel současně s podáním žaloby nesplnil svou poplatkovou povinnost, byl vyzván k zaplacení soudního poplatku a současně byl poučen o následcích nezaplacení soudního poplatku. Výzva byla doručena zástupkyni stěžovatele dne 16. 3. 2011, ale soudní poplatek zaplacen nebyl.

Proti tomuto usnesení podal stěžovatel kasační stížnost z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 písm. a) a e) s. ř. s., v níž namítal, že na výzvu soudu k zaplacení soudního poplatku zareagoval tím, že podle poučení ihned dne 17. 3. 2011 požádal o osvobození od soudních poplatků. Nezávisle na této skutečnosti, aniž by městský soud zaslal stěžovateli příslušný formulář k vyplnění údajů o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro účely posouzení žádosti o osvobození od soudních poplatků, rozhodl o zastavení

řízení, protože nebyly zaplaceny kolky. Ihned zareagoval a upozornil městský soud, že přehlédl žádost o osvobození od soudních poplatků a opětovně zaslal opis žádosti o osvobození od soudních poplatků. Městský soud se otázkou svého pochybení vůbec nezabýval a usnesením ze dne 29. 4. 2011, č. j. 8 A 48/2011 - 43 dodatečně rozhodl o soudních poplatcích, i když ve věci bylo již rozhodnuto usnesením o zastavení řízení dne 13. 4. 2011.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v souladu s ust. § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel, přičemž neshledal vady uvedené v odstavci 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu, je-li kasační stížností napadeno usnesení o zastavení řízení, přichází pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze důvod podle ust. § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

Podle ust. § 36 odst. 3 věta první s. ř. s. může být účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků.

Podle ust. § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví.

Podle ust. § 9 odst. 4 písm. c) zákona o soudních poplatcích soud pro nezaplacení poplatku řízení nezastaví, je-li nebezpečí z prodlení, v jehož důsledku by poplatníku mohla vzniknout újma a poplatník ve lhůtě určené soudem ve výzvě sdělí soudu okolnosti, které toto nebezpečí osvědčují, a doloží, že bez své viny nemohl poplatek dosud zaplatit.

Institut osvobození od soudního poplatku je jednou ze zákonem upravených záruk práva na soudní ochranu ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. V nálezu ze dne 3. 8. 1999, sp. zn. IV. ÚS 162/99 Ústavní soud zdůraznil, že zákonná úprava poplatkové povinnosti či osvobození od ní stanoví zákonné podmínky, které musí respektovat nejen ten, kdo se dovolává práva na soudní ochranu, ale také stát prostřednictvím orgánu soudní moci.

Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že o žádosti o osvobození od soudního poplatku, zejména jedná-li se o první žádost účastníka řízení o osvobození od soudních poplatků, musí být rozhodnuto dříve než soud pro nezaplacení soudního poplatku řízení zastaví (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2011, č. j. 4 As 20/2011 – 84 a ze dne 17. 6. 2008, č. j. 4 Ans 5/2008 – 65, oba dostupné na www.nssoud.cz).

V dané věci městský soud vyzval stěžovatele usnesením ze dne 15. 3. 2011, č. j. 8A 48/2011 - 8, k zaplacení soudního poplatku ve výši 2000 Kč s poučením, že má-li poplatník za to, že jsou u něj splněny podmínky pro osvobození od soudních poplatků,

může u soudu podat návrh, aby mu bylo přiznáno osvobození od soudních poplatků. Tato výzva byla zástupkyni stěžovatele doručena dne 16. 3. 2011. Podle stěžovatelem předložené kopie žádosti ze dne 16. 3. 2011 stěžovatel reagoval na výzvu k zaplacení soudního poplatku žádostí o osvobození od soudních poplatků a podle kopie podacího lístku ze dne 17. 3. 2011 byla odeslána JUDr. Irenou Strakovou písemnost adresovaná Městskému soudu v Praze.

Z odůvodnění napadeného usnesení městského soudu však není patrná žádná úvaha, která by se vztahovala ke stěžovatelově žádosti o osvobození od soudních poplatků ze dne 16. 3. 2011 a není ani patrno, že by žádost o osvobození od soudních poplatků byla městskému soudu doručena po datu 7. 4. 2011, kdy rozhodl o zastavení řízení. Městský soud tak řízení zastavil, aniž by se touto žádostí zabýval a posoudil, zda nejde o účastníka, který nemá dostatečné prostředky na to, aby mohl své právo na soudní ochranu plně realizovat. Tato vada řízení pak měla za následek vydání nezákonného rozhodnutí o zastavení řízení.

Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů napadené usnesení městského soudu podle ust. § 110 odst. 1 věta první před středníkem s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, v němž je městský soud podle odst. 3 citovaného ustanovení vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku. O věci bylo rozhodnuto bez jednání postupem podle § 109 odst. 1 s. ř. s., podle něhož o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. září 2011

JUDr. Eliška
Cihlářová
předsedkyně senátu